

Förklaring, utfärdad på Malta av Europeiska rådets medlemmar, om de yttre aspekterna av migration: hantering av den centrala Medelhavsrutten

1. Vi välkomnar och stöder det maltesiska ordförandeskapets ansträngningar för att vidareutveckla alla delar av EU:s övergripande strategi för migration. Vi bekräftar vår beslutsamhet att agera med full respekt för de mänskliga rättigheterna, folkrätten och europeiska värderingar, och tillsammans med UNHCR och Internationella organisationen för migration (IOM).
2. Att garantera ändamålsenlig kontroll av vår yttre gräns och hejda de olagliga strömmarna till EU är en central del av en hållbar migrationspolitik. Under 2016 minskade antalet migranter till en tredjedel av nivåerna 2015. Längs den östra Medelhavsrutten, med bibehållet tryck, gick antalet anlända under de fyra sista månaderna 2016 ned med 98 % jämfört med samma period föregående år. Vi står fast vid uttalandet från EU och Turkiet och ett fullständigt och icke-diskriminerande genomförande av det i alla dess aspekter, liksom vid ett fortsatt stöd för länderna utmed västra Balkanrutten.
3. Längs den centrala Medelhavsrutten upptäcktes dock över 181 000 migranter under 2016 och antalet döda eller saknade till havs har nått en ny rekordnivå varje år sedan 2013. Eftersom hundratals personer redan har mist livet under 2017 och våren närmar sig är vi fast beslutna att vidta ytterligare åtgärder för att avsevärt minska flödet av migranter längs den centrala Medelhavsrutten och omtentgöra smugglarnas affärsmodell samtidigt som vi förblir vaksamma när det gäller den östra Medelhavsrutten och andra rutten. Vi kommer att intensifiera vårt arbete med Libyen som är det främsta avreselandet samt med dess grannländer i Nordafrika och Afrika söder om Sahara.
4. Tack vare partnerskapsramen och handlingsplanen från Valletta har vi kunnat fördjupa det långsiktiga samarbetet med flera partnerländer, bland annat om de bakomliggande orsakerna till migration, genom ett stabilt partnerskap grundat på ömsesidigt förtroende. Detta arbete ger redan resultat och kommer att intensifieras. Samtidigt kräver det brådskande läget omedelbart ytterligare operativa åtgärder på regional nivå, och ett pragmatiskt, flexibelt och anpassat tillvägagångssätt i varje läge som inbegriper alla aktörer längs migrationsrutten. I detta sammanhang välkomnar vi kommissionens och den höga representantens gemensamma meddelande Migration längs den centrala Medelhavsrutten – Hantera flödena och rädda liv.
5. Insatser för att stabilisera Libyen är viktigare än någonsin, och EU kommer att göra sitt yttersta för att bidra till detta mål. I Libyen är kapacitetsuppbyggnad avgörande för att myndigheterna ska kunna få kontroll över land- och havsgränserna samt bekämpa transiträffik och människosmuggling. EU står fortsatt fast vid en inkluderande politisk uppgörelse inom ramen för den libyska politiska överenskommelsen och sitt stöd till presidentrådet och den nationella samlingsregeringen, som FN står bakom. Där så är möjligt kommer EU och medlemsstaterna även att intensifiera samarbetet med och biståndet till libyska regionala och lokala samhällen och samarbetet med internationella organisationer som är aktiva i landet.
6. Följande kommer att prioriteras:
 - a) Att tillhandahålla utbildning, utrustning och stöd till den libyska nationella kustbevakningen och andra berörda organ. Kompletterande EU-utbildningsprogram måste omgående utökas, både när det gäller intensitet och antal, till att börja med de program som redan genomförs av insatsen Sophia och de program som har sin utgångspunkt i insatsens erfarenheter. Finansieringen och planeringen av denna verksamhet, bland annat genom Seahorse-nätverket för Medelhavet, måste vara hållbar och förutsägbart.
 - b) Att genomföra ytterligare insatser för att förstöra smugglarnas affärsmodell genom förstärkta operativa åtgärder inom ramen för en integrerad strategi som omfattar Libyen och andra länder längs rutten samt berörda internationella partner, involverade medlemsstater, GSFP-uppdrag och GSFP-insatser, Europol och den europeiska gräns- och kustbevakningen.
 - c) Att där så är möjligt stödja utvecklingen av lokalsamhällen i Libyen, framför allt i kustområden och vid Libyens landgränser längs migrationsrutterna, för att förbättra deras socioekonomiska situation och stärka deras motståndskraft i egenskap av värdsamhällen.

d) Att tillsammans med UNHCR och IOM sträva efter att säkerställa tillfredsställande mottagningskapacitet och mottagningsvillkor i Libyen för migranter.

e) Att stödja IOM i att avsevärt intensifiera insatserna för självmant återvändande.

f) Att i samarbete med lokala aktörer och internationella organisationer främja informationskampanjer och uppsökande verksamhet som riktar sig till migranter i Libyen samt i ursprungs- och transitländer, i synnerhet för att bekämpa smugglarnas affärsmodell.

g) Att bidra till att minska trycket på Libyens landgränser, i samarbete med både de libyska myndigheterna och alla Libyens grannländer, inbegripet genom att stödja projekt som stärker deras gränsförvaltningskapacitet.

h) Att hålla sig informerad om alternativa rutter och möjliga omläggningar av smugglarnas verksamhet genom samarbete med Libyens grannländer och länderna inom partnerskapsramen, med stöd av medlemsstaterna och samtliga berörda EU-organ och genom att göra alla nödvändiga övervakningsinstrument tillgängliga.

i) Att ge fortsatt stöd till insatser och initiativ från enskilda medlemsstater som arbetar direkt med Libyen. I detta sammanhang välkomnar EU och är redo att stödja Italien i dess genomförande av det samförståndsavtal som undertecknades den 2 februari 2017 av de italienska myndigheterna och presidentrådets ordförande al-Sarraj.

j) Att fördjupa dialogen och samarbetet om migration med alla länder som gränsar till Libyen, inklusive bättre operativt samarbete med medlemsstaterna och den europeiska gräns- och kustbevakningen för att förhindra avresor och hantera återvändanden.

7. Dessa mål ska stödjas av nödvändiga resurser. I linje med handlingsplanen från Valletta stärker EU integrationen av migration inom sitt offentliga utvecklingsbistånd för Afrika, vilket uppgår till 31 miljarder euro under denna finansieringsperiod. Vissa av de ovannämnda åtgärderna kan finansieras inom ramen för projekt som redan har inletts, framför allt projekt som på lämpligt sätt finansieras genom EU:s förvaltningsfond för Afrika, vilken mobiliserar 1,8 miljarder euro från EU-budgeten och 152 miljoner euro från medlemsstaternas bidrag. För att täcka de mest brådskande finansieringsbehoven nu och under hela 2017 välkomnar vi kommissionens beslut att som ett första steg anslå ytterligare 200 miljoner euro för den nordafrikanska delen av fonden och att prioritera migrationsrelaterade projekt som rör Libyen.

8. Vi kommer att fortsätta att utveckla vår externa migrationspolitik för att göra den motståndskraftig mot framtida kriser. Vi kommer att identifiera potentiella hinder, t.ex. när det gäller de villkor som ska uppfyllas för återvändande, och förstärka EU:s återvändandekapacitet, med respekt för folkrätten. Vi välkomnar kommissionens avsikt att som ett första steg snabbt lägga fram en uppdaterad handlingsplan för återvändande och att ge vägledning när det gäller en utökning av EU:s och medlemsstaternas faktiska genomförande av återvändanden samt ett effektivt återtagande med utgångspunkt i det befintliga regelverket.

9. Vi är eniga om att agera snabbt och med beslutsamhet för att uppnå de mål som anges i denna förklaring och uppmanar alla aktörer att arbeta för detta. Vi välkomnar det maltesiska ordförandeskapets avsikt att, i nära samarbete med kommissionen och den höga representanten, så snart som möjligt lägga fram en konkret genomförandeplan för rådet, att föra arbetet framåt och att säkerställa en noggrann bevakning av resultaten. Europeiska rådet kommer att se över framstegen i fråga om den övergripande strategin vid sina möten i mars och i juni, på grundval av en rapport från det maltesiska ordförandeskapet.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press